

NIEUWSBRIEF

Werkgroep Avifauna Drenthe

VAN DE VOORZITTER

Wintertijd. Grauwe lichten, regen- en sneeuw- buien, guur en koud ook soms, maar ook dagen met prachtig zonnig weer. Alle reden om er juist dan ook op uit te trekken. Want ook in deze tijd is er van alles te beleven buiten. Vele wintergasten geven een heel ander beeld te zien in de vogelwereld dan in de zomer. En bovendien laten de vogels zich in deze periode vaak ook goed bekijken. En wie meer wil dan alleen een wandeling kan prima uit de voeten. Even een opsomming van vogelactiviteiten:

- Ganzen- en zwanentelling
- Midwintertelling
- Januaritelling
- Klapekstertelling
- PTT-telling
- Tuinvogeltelling

De eerste vier tellingen worden voor de provincie Drenthe door de WAD gecoördineerd, de laatste twee vallen daar buiten. Daarvoor kunt u op de website van SOVON, resp. Vogelbescherming Nederland meer informatie vinden.

Voor 'onze' tellingen zijn we altijd op zoek naar tellers. Wie graag een bijdrage wil leveren, kan contact opnemen met de desbetreffende coördinator. Zie daarvoor de laatste pagina van deze nieuwsbrief.

Niet deze winter op stap? Geen nood! Ook in het komende voorjaar worden er tellers gezocht voor diverse projecten. Ook daarover kunt u meer lezen in deze nieuwsbrief.

Dat vogelaars niet alleen enthousiast in het veld zijn, maar zich ook betrokken voelen bij politiek-bestuurlijke ontwikkelingen hebben we als bestuur

ook gemerkt. Door de hele provincie heen zijn er steeds meer mensen die zich sterk maken voor de werkelijke waarde van de natuur in het algemeen en voor onze vogelbevolking in het bijzonder. Iedereen die zich daarvoor – op welke manier ook – heeft ingezet hartelijk dank! We hopen dat deze lijn ook in 2009 doorgezet wordt.

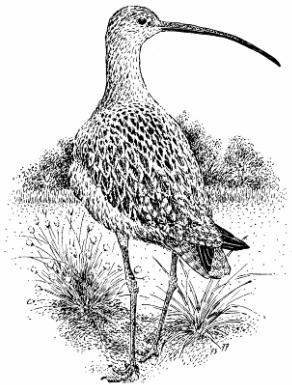
De verkiezing van Fred van Vemden (VWG Uffelte) tot vrijwilliger van het jaar op de landelijke SOVON-dag stimuleert hopelijk nog meer mensen om door te gaan met hun inzet en bijdrage aan het onderzoek naar de vogelbevolking in onze provincie. Hij is onderscheiden met de zilveren zwaan vanwege zijn verdiensten en opmerkelijke inzet voor één of meerdere SOVON-projecten. Fred is aangesloten bij de Vogelwacht Uffelte en al meer dan 35 jaar actief. We willen hem, namens de WAD, van harte feliciteren met deze prijs.

Sjoerd Boonstra

Jaargang 20 (nr.4): december 2008

INHOUD

Scharrelaar: Crisis	3
Vogelboeken van Drenthe	3
Midwinter watervogeltelling.....	4
Districtcoördinator SOVON.....	5
Klapeksters in de winter van 2008/2009	6
Klapekstertelling	7
Zilveren zwaluw voor Fred van Vemden	7
SOVON ledenraad	8
Weidevogels in 2008	8
BMP-E: inventariseren van enkele soorten	11
Gevraagd: broedvogeltellers !!	13

Colofon

De WAD-Nieuwsbrief is een uitgave van de Stichting Werkgroep Avifauna Drenthe en wordt gratis toegezonden aan alle donateurs van de WAD en aan alle medewerkers van projecten van de WAD en SOVON in Drenthe.

Voor toezending buiten de hierboven vermelde doelgroep kan een verzoek worden gedaan aan het bestuur van de WAD:

Postbus 431, 9400 AK te Assen.

De Nieuwsbrief dient tevens als informatiebulletin voor de districtscoördinator en vertegenwoordigers van de ledenraad van SOVON voor Drenthe. De Stichting WAD fungeert als districtsraad voor de vereniging SOVON. De Nieuwsbrief verschijnt vier keer per jaar.

REDACTIE EN VORMGEVING

Sjoerd Boonstra
Grasbeemd 19
9403 MH Assen
info@avifaunadrenthe.nl

WAD OP HET INTERNET

Op www.avifaunadrenthe.nl kunt u de website van de Werkgroep Avifauna Drenthe vinden. Daar kunt u deze, maar ook alle voorgaande Nieuwsbrieven lezen en eventueel downloaden in PDF-formaat.

INSTUREN KOPIJ

Kopij voor de Nieuwsbrief kan opgestuurd worden naar het redactieadres. Ook is het mogelijk om via de website kopij naar het algemene mailadres van de WAD te sturen:

info@avifaunadrenthe.nl

Onze voorkeur gaat uit naar aanlevering in digitale vorm, liefst via e-mail in Word- of tekstbestand. Grafieken en/of tekeningen bij voorkeur in JPEG- of GIF-formaat en liever niet in BMP. Afbeeldingen kunnen ook in het document worden verwerkt.

AGENDA

- 13 dec.** Ganzen- en zwanentelling
- 15 dec.** PTT-tellingen (t/m 31 dec.)
- 15 dec.** Bestuursvergadering
- 17 jan.** Ganzen- en zwanentelling
- 20/21 dec..** Eerste Klapekstertelling
- Januari** Januaritelling
- 17 jan.** Midwinter watervogeltelling
- 24/25 jan.** Tuivogeltelling Vogelbescherming
- 14 febr.** Ganzen- en zwanentelling
- 24/25 dec..** Tweede Klapekstertelling
- 15 febr.** Sluitingsdatum kopij nieuwsbrief 1
- 1 maart** Nieuwsbrief 1
- 14 maart** Ganzen- en zwanentelling

Ook iets te melden voor de agenda? Een lezing over vogels of een andere activiteit? Dit kunt u doorgeven op het redactieadres!

CRISIS

Vogels hebben bij mijn vrouw en mij veel krediet. Sommigen zeggen dan tegen me dat ik dus een vogelvriend ben. "Nee", moet ik dan altijd weer zeggen: "als er iets in de krant staat over vogelvrienden, gaat het geheid over cipers die vogels in gevangenschap houden en daar heb ik niks mee". Ornitholoog klinkt zo gewichtig en vogelliefhebber doet mij weer te veel aan koks met lange messen denken. Vogelaar dus.

Afijn. Al maanden geleden kocht mevrouw Scharrelaar pindasnoeren en vetbollen, zodat het gevederde spul bij een weersomslag niks te lijden zou hebben. Het is nu echter eind november en ze heeft de voorraad er al volledig doorheen gejaagd! Intussen is onze financiële positie er niet vrolijker op geworden. IJsland en de Lehman Brothers hebben zich ontfemd over onze spaarcenten en ons huis schijnt ook veel minder waard te zijn.

Dat wordt dus flink bezuinigen en we gaan daar zorgvuldig mee om. Allereerst hebben we een rangorde in prioriteit aangebracht. Na ampel beraad hebben we besloten dat we het meest op ons zelf gaan bezuinigen, dan op onze naasten en ten slotte op de minder bedeelden. Wat ons zelf betreft beperken we onze vliegvakanties tot drie keer per jaar en de derde auto gaat waarschijnlijk ook de deur uit. We bakken ons vlees in vet en ook zullen we meer oud brood gaan eten en staat als dessert zelfs broodpudding op het menu!

Ook op onze naasten (vrienden en familie dus) wordt bezuinig, zij het niet zo rigoureuus als op ons zelf. Ze krijgen naast wijn en bier niet meer allerlei borrelhapjes voorgezet. Nee, we beperken heel streng de borrelhapjes tot pinda's, al of niet gepeld.

Tenslotte de minder bedeelden zoals de vogels: daarop gaan we in geld het minst besparen. Helaas gebruiken we het vet van de vetbollen nu zelf en oud brood houden we ook niet meer over. Ook de pindasnoeren worden nu anders aangewend. Maar we hebben de tuin nog niet winterklaar gemaakt en dan blijven er heel wat voedselresten over.

Ja, we moeten allemaal de buikriem aanhalen. Maar gelukkig zijn er economen die verkondigen dat er over twee jaar een eind aan

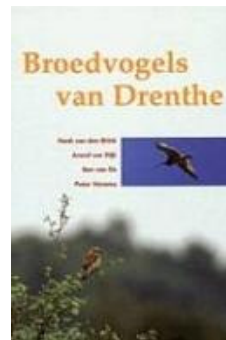
de crisis is gekomen. Ik heb dan ook goede hoop dat we met ons allen die paar jaar wel zullen overleven.

Scharrelaar

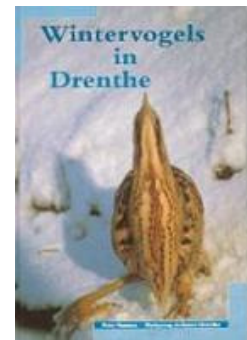
VOGELBOEKEN VAN DRENTHE

Je hebt nu de kans om in het bezit te komen van één of meerdere bijzondere boeken over de vogels in Drenthe. Voor je zelf of als cadeau voor iemand anders.

Het bestuur heeft onlangs van Uitgeverij Van Gorcum een groot aantal exemplaren van de boeken:

(uitgave:1996)

(uitgave: 2001)

zeer schappelijk verkregen. Daar zijn we de Uitgeverij bijzonder erkentelijk voor. Als bestuur hebben we besloten dat we deze exemplaren eveneens schappelijk aan de geïnteresseerde vogelaar aan te bieden.

Je hebt nu de kans om in het bezit te komen van een exemplaar voor je zelf of als cadeau voor iemand anders. Dat kan op de volgende manieren:

1. Betaal de donatie voor 2009 t/m 2013 in één keer en je krijgt een van de beide boeken gratis. Maak € 63,00 (incl. € 3,00 verzendkosten) over op giro 3870292 t.n.v. Stichting Werkgroep Avifauna Drenthe te De Kiel en geef aan welk boek je wenst.
2. Wil je beide boeken? Maak dan een bedrag over van € 123,00 als donatie voor de jaren 2009 t/m 2018.

Zowel nieuwe als bestaande donateurs kunnen hieraan meedoen. Doe mee en bezorg de WAD een onbekommerde toekomst voor de komende 5 jaar! Minder aanmaningen, rentewinst en

mogelijk een aantal nieuwe donateurs zou een prachtig geschenk van jou voor de WAD zijn.

De boeken zijn ook los te koop. Maak € 7,50 over voor één boek of € 12,50 voor beide boeken (incl. verzendkosten) op giro 3870292 t.n.v. Stichting Werkgroep Avifauna Drenthe te De Kiel. Geef duidelijk aan welk boek je wenst en naar welk adres de bestelling verzonden moet worden.

Mocht je belangstelling hebben voor meerdere exemplaren van één boek, dan kan dat ook. Het eerste exemplaar kost € 7,50, ieder volgende € 5,00 extra. Dit wel duidelijk vermelden.

Overigens zijn er ook nog een aantal boeken

Vogels van Drenthe (1982)

in voorraad en ook die doen nog mee in de actie. Volg bij bestelling dezelfde handelswijze als hierboven beschreven.

Voor vragen kunt u contact opnemen met Sjoerd Boonstra of Jaap Ruiter.

Jaap Ruiter, penningmeester

MIDWINTER WATERVOGELTELLING

In het weekend van 17 en 18 januari 2009 is het weer tijd voor de jaarlijkse midwintertelling van de watervogels. In dat weekend zullen in heel Nederland weer veel mensen gewapend met verrekijker en/of telescoop de watervogels tellen. Ook in Drenthe worden jaarlijks verspreid over de provincie zo'n 250 steekproefgebieden geteld. Het gaat om grotere meren zoals het Leekstermeer maar ook om zandgaten, vennetjes en wijken. Afhankelijk van de weersomstandigheden kunnen op de verschillende gebieden veel en soms ook erg leuke vogels gezien worden. Ik ben zelf erg benieuwd of de toename van de Grote zilverreiger ook dit jaar weer doorzet?

De vaste tellers ontvangen eind december hun formulieren en kaarten per post. Er zijn verspreid over de provincie nog een aantal gebieden waar geen tellers voor zijn. Mocht u interesse hebben om een vacant gebied te

tellen dan kunt u contact met mij opnemen. Reacties en vragen bij voorkeur per e-mail maar telefonisch kan natuurlijk ook. Ik hoop dat het lukt om alle gebieden weer geteld te krijgen. Meer informatie over de telling vindt u in de handleiding voor de WADwintertelling en de SOVON handleiding. In de volgende nieuwsbrief komt uiteraard weer een verslag van de telling en daarom wil ik u vagen de gegevens snel door te geven. Dit kan per post maar kan ook per e-mail en via de website van SOVON. (www.SOVON.nl)

René Oosterhuis

Coördinator Midwinterwatervogeltelling
Nijenoertweg 131
9351 HR Leek
0594-510102
reneoosterhuis@hetnet.nl

Lijst met vacante gebieden:

- DR3681 Hoogeveensche Vaart, blok 21-17
- DR3682 Hoogeveensche Vaart, blok 21-18
- DR2274 Grachten/kanalen Beilen
- DR2275 Vijver Beilen
- DR3361 Ven Makkumerplas
- DR4151 Linthorst-Homankanaal, Holthebrug 3
- DR4153 Ven Looveen (Wijster - Beilen)
- DR2383 Ven Eeserveld (W van Exloo)
- DR3321 Zandgat Blauwe Meer
- DR3322 Ven Boterveen (Geeuwenbrug)
- DR3323 Ven Geeuwenbrug I
- DR3324 Ven Geeuwenbrug II
- DR3331 Ven Kreuzenveen (Geeuwenbrug)
- DR2116 Vijver tegen kunstijsbaan, Assen
- DR2273 Zandgat Brunsting (Beilen)
- DR2342 Ven Gieten
- DR3421 Drentsche Hoofdvaart Lokbrug-Zijlebrug (Havelte)
- DR3451 Berghuizen plas NM, blok 16-58
- DR3523 Zandgat Paardeweide, blok 16-56
- DR3641 Zandgat Veeningen
- DR4131 Oranjekanaal, Zwiggelte
- DR4141 Zandgat Eursinge (Westerbork)
- DR4181 Zandgat Witteveen (Westerbork)
- DR4311 Vijver Hoogeveen, Boeremapark
- DR4421 Zandgat Steenwijkermoer (Coevorden)
- DR4422 Lutter hoofdwijk (Coevorden)
- DR4423 Vijver Coevorden
- DR4424 Grachten/kanalen Coevorden

DISTRICTCOÖRDINATOR SOVON

Nadat Bert Dijkstra zich jarenlang heeft ingezet als DC van SOVON voor de provincie Drenthe, heb ik het vanaf dit seizoen van hem overgenomen. Tot nu toe is mijn bijdrage nog erg gering, niet in de laatste plaats vanwege het feit dat ik na mijn vakantie in augustus nog vrijwel geen vrij weekend heb kunnen vinden

om het een en ander uit te pluizen en op een rijtje te zetten. Hopelijk wordt het de komende tijd iets rustiger en kan ik voor de volgende nieuwsbrief een mooi overzicht van het broedseizoen 2008 presenteren. Hieronder nog even voor de goede orde de lijst met kolonievogels en zeldzame soorten, waarvan naar een zo compleet mogelijk verspreidingsbeeld wordt gestreefd. Geef ze door, wanneer je het nog niet hebt gedaan!

Harold Steendam

Kolonievogels

Aalscholver	Stormmeeuw	Dwergstern
Blauwe Reiger	Kleine Mantelmeeuw	Zwarte Stern
Purperreiger	Zilvermeeuw	Oeverzwaluw
Lepelaar	Grote Stern	Huiszwaluw
Zwartkopmeeuw	Visdief	Roek
Kokmeeuw	Noordse Stern	

Zeldzame soorten

Roodhalsfuut	Grauwe Kiekendief	Bijeneter
Geoorde Fuut	Slechtvalk	Hop
Roerdomp	Korhoen	Draaihals
Woudaapje	Porseleinhoen	Middelste Bonte Specht
Kwak	Klein Waterhoen	Kuifleeuwerik
Koereiger	Kleinst Waterhoen	Duinpieper
Kleine Zilverreiger	Kwartelkoning	Engelse Gele Kwikstaart
Grote Zilverreiger	Kraanvogel	Grote Gele Kwikstaart
Ooievaar	Steltkluut	Rouwkwikstaart
Kolgans	Kluut	Paapje
Indische gans	Kleine Plevier	Tapuit
Canadese Gans	Bontbekplevier	Kramsvogel
Brandgans	Strandplevier	Graszanger
Casarca	Bonte Strandloper	Grote Karekiet
Smient	Kemphaan	Orpheusspotvogel
Pijlstaart	Oeverloper	Baardmannetje
Krooneend	Dwergmeeuw	Taigaboomkruiper
Eidereend	Geelpootmeeuw	Buidelmees
Brilduiker	Grote Mantelmeeuw	Grauwe Klauwier
Middelste Zaagbek	Kerkuil	Klapekster
Rosse Stekelstaart	Oehoe	Raaf
Zwarte Wouw	Steenuil	Europese Kanarie
Rode Wouw	Velduil	Roodmus
Bruine Kiekendief	Nachtzwaluw	Ortolaan
Blauwe Kiekendief	IJsvogel	Grauwe Gors

KLAPEKSTERS IN DE WINTER VAN 2008/2009

Krijgen we opnieuw hoge aantallen?

Vanaf eind september zijn op verschillende plaatsen in Drenthe weer Klapeksters waargenomen, zowel doortrekkend als pleisterend. En op het moment dat deze nieuwsbrief verschijnt, zijn de winterterritoria nagenoeg weer ingenomen.

Klapekster (foto: Eelke Schoppers)

In de afgelopen jaren hebben we gepoogd de Drentse Klappies goed in kaart te brengen en is er op veel plekken intensief gespeurd. Tabel 1 geeft een overzicht van de aantallenreeks in de laatste jaren.

Tabel 1. Geschat aantal winterterritoria van de Klapekster in Drenthe, gebaseerd op een combinatie van de december- en januari aantallen.

winter	aantal
2004/05	54
2005/06	37
2006/07	34
2007/08	94

Daarbij valt het hoge aantal in het afgelopen winterseizoen op. De specifiek op Klapeksters gerichte telling van december '07 en januari '08, in samenwerking met Waarneming.nl, was een succes. Tijdens de telling van december werden maar liefst 82 Klappies geteld. Ondanks het slechte weer kwamen de januari aantallen toch nog uit op 61. Wanneer we beide maanden combineren komen we uit op 94 vogels. Ruim een kwart van de Nederlandse

vogels blijkt in de provincie Drenthe te overwinteren.

Hoewel de aantallen niet gebaseerd zijn op gestructureerde tellingen lijkt het erop dat de aantallen in Drenthe jaarlijks sterk kunnen fluctueren. Voor een analyse moeten we de gegevens nog eens verder uitpluizen, een exercitie die we eerdaags nog eens zullen uitvoeren. In de tabel is ook te zien dat de aantallen de laatste jaren sowieso hoog liggen, zeker in vergelijking met gegevens uit eerdere jaren (Vogels van Drenthe, Wintervogels in Drenthe). Dit zal in elk geval deels te verklaren zijn door het intensiever en gericht zoeken naar Klapeksters in de recente jaren en met het feit dat er onder de tellers meer ervaring is ontstaan. Specifiek Klapekster winterbiotoop wordt beter herkend en "vaste" plekken raken bekend en worden gericht afgespeurd: "Hier zat ie de afgelopen jaren steeds, en nu niet?, laat ik nog eens goed kijken".

Ook raken we er meer en meer mee vertrouwd dat Klappies niet alleen op hei en hoogveen verblijven, maar ook in jonge boomaanplant, beekdal en verruigde graslandjes. Dat alles zal er mede toe leiden dat er "beter" geteld wordt. Maar daarnaast lijken de Drentse winteraantallen toch ook toe te nemen in de laatste jaren. Interessant genoeg en leuk genoeg om te blijven volgen.

Wat gaat de Klapekster deze winter doen?

Gaan we opnieuw hoge aantallen krijgen? Om dat te weten zullen we het veld weer in moeten. Van diverse mensen hebben we de eerste gegevens al weer doorgekregen. Het kan hartstikke leuk (en nuttig) zijn, een potentieel geschikt gebied gedurende het winterhalfjaar te volgen en regelmatig, bijv. om de 10 dagen of 2 weken of maandelijks, te onderzoeken. Hierbij de oproep om je waarnemingen weer door te geven.

De volgende gegevens zijn daarbij van belang:

- 1) plaats; gebiedsnaam en kilometerhok (evt. Amersfoortse coördinaten);
- 2) datum of periode;
- 3) pleisterend of overtrekkend;
- 4) het aantal;
- 5) biotoop (hei, beekdal, boomaanplant e.d.) en evt. begrazing;
- 6) eventuele bijzonderheden (prooivangst, kleurring).

Ook oude gegevens, die nog niet zijn doorgegeven kunnen we goed gebruiken om een zo compleet mogelijk plaatje te krijgen.

De laatste jaren worden op verschillende plaatsen in Nederland Klapeksters in de winter voorzien van een kleurring.

Klapekster met ring (foto: Herman Feenstra)

Het is de moeite waard daar op te letten en het door te geven. Zo kunnen we meer zicht krijgen op zaken als plaatstrouw; van Klapekster is bekend dat ze meerdere winters achtereenvolgend op eenzelfde plek kunnen verblijven. Een in de Engbertsdijkvenen (Overijssel) geringde vogel werd de winter erop in het Fochteloërveen teruggezien.

Waarnemingen kunnen gemeld worden aan Hans Olk Doevenkamp 32 9401 MD Assen (email: jc.olk@home.nl), ook via het BSP niet broedvogelsproject van SOVON, waarvoor in Drenthe Eelke Schoppers coördinator is.

Harold Steendam en Hans Olk

KLAPEKSTERTELLING

Samen met SOVON en Waarneming.nl worden er ook deze winter weer 2 tellingen georganiseerd. Data:

20 en 21 december 2008
24 en 25 januari 2009

Iedereen die vorig jaar geteld heeft, vragen we om dit ook deze winter weer te doen. Voor meer informatie over deze tellingen: www.sovon.nl of via Hans Olk

ZILVEREN ZWALUW VOOR FRED VAN VEMDEN

Op zaterdag 29 november werd tijdens de Landelijke SOVON-dag Fred van Vemden van VWG Uffelte blij verrast met een oorkonde, een zilveren zwaluw en een fraai kunstwerk gemaakt door Elwin van der Kolk. Hij is de winnaar van de Vrijwilliger van het jaarprijs, een nieuw jaarlijks initiatief van SOVON. Hij was voorgedragen door leden van VWG Uffelte. Hij was met stomheid geslagen en bedankte iedereen voor zijn uitverkiezing.

Het toeval wilde dat hij ook juist die dag 40 jaar getrouwd was. Reden genoeg om ook mevrouw van Vemden te verrassen met een mooie bos bloemen.

Fred van Vemden is door de jury verkozen vanwege zijn jarenlange tomeloze inzet op allerlei gebied binnen VWG Uffelte. Zijn betrokkenheid met vogels gaat al terug naar de zeventiger jaren toen hij uilen in de strenge winter bijvoerde met eendagskuikens. Naast jarenlange inventarisaties heeft hij ook nog tijd om de schooljeugd te laten meegenieten van het vogels ringen en nestkasten controleren. Hij is dan ook een terechte winnaar.

Wij willen hem, namens de WAD, van harte feliciteren met deze prijs. En natuurlijk ook met het 40-jarig huwelijksjubileum.

SOVON-LEDENRAAD 3 NOVEMBER 2008

Visdief: soort van het jaar 2009

Het Jaarplan 2009 en de begroting 2009 zijn vastgesteld. Enkele high lights uit het Jaarplan: Als jaarsoort in 2009 wordt de Visdief gekozen. 'De visdief is een aansprekende stern, die behoorlijk bekend is bij veel vogelaars. Bovendien sluit de soort goed aan bij de kustcampagne (fly-ways) van Vogelbescherming. Samen met de tellers hoopt SOVON vragen te beantwoorden als: Wanneer wordt de eerste visdief gezien? Kunnen wij wat met losse meldingen van vliegende visdieven met een visje in de snavel (op weg naar een kolonie?). Hoeveel dakbroedende visdieven zijn er? Het jaar van de scholekster wordt trouwens in 2009 gecontinueerd. Met de gegevens Gegevensautoriteit Natuur wordt waarschijnlijk een langjarig contract gesloten over het beschikbaar stellen van (bewerkte) gegevens. Dat zorgt voor een stabiele inkomstenbron. Het uitbrengen van de jaarlijkse Vogelbalans wordt voortgezet. De LR heeft naar aanleiding van dit jaarplan gevraagd wat vaker en dieper te discussiëren over de prioriteitstelling. Vele projecten lijken immers uit de lucht te komen vallen.

Jaar van de Scholekster 2008

De eerste resultaten van het Jaar van de scholekster 2008 werden gepresenteerd. Nederland heeft een bijzonder belangrijke rol voor de scholekster. De soort gaat al jaren achteruit. In aantallen broedvogels is de scholekster in 15 jaar gehalveerd. Met de benoeming van deze jaarsoort is geprobeerd aandacht te vragen voor de achteruitgang en voor onderzoek naar historische data en geeft het een inzicht in 2008. Naast de verspreiding van de soort is het broedsucces gemeten. In 2008 zijn waarschijnlijk te weinig jongen grootgebracht om de populatie in stand te houden. In 2009 wordt geprobeerd de metingen te continueren voor de noodzakelijke aanvullende gegevens. Voor dit onderzoek zijn trouwens alle databases gebruikt, ook waarneming.nl en telmee.nl.

Gegevensautoriteit Natuur

Het beschikbaar stellen van gegevens aan de Gegevensautoriteit Natuur. Er is nog geen onderhandelingsresultaat. Het duurt wat langer dan verwacht. In de LR werden discussies

gevoerd over de eigendom van de gegevens, het regelen van het gebruik, de financiering, de bediening van klanten (Vogelwerkgroepen voor eigen onderzoek: blijft kosteloos mogelijk) en de ICT infrastructuur. Het SOVON standpunt is: Basisgegevens niet beschikbaar voor derden, bewerkte gegevens wel beschikbaar met vergoeding gegevensautoriteit. De vergoeding wordt gebruikt voor het vrijwilligersnetwerk, voor nieuwe gegevens en het datanetwerk.

Dit zijn de belangrijkste punten voor deze LR. Het is mogelijk, wanneer het contract wordt ondertekend, dat een extra LR wordt bijeengeroepen, die formeel met de voorwaarden akkoord moet gaan.

Remco Drewes zwaait af

Vanwege het volmaken van de twee termijnen van vier jaar (langer is niet toegestaan) heeft Remco Drewes zijn lidmaatschap van de Ledenraad (LR) beëindigd. Hij wordt opgevolgd door Sjoerd Boonstra (onze voorzitter).

Voor het werk dat Remco de afgelopen jaar verricht heeft als lid van de ledenraad zegt het bestuur van de WAD hem hartelijk dank.

Joop Kramer

WEIDEOGELS IN 2008

Verslag 2008

In dit verslag wil ik mijn bevindingen graag delen met iedereen. De ontwikkelingen rond onze weidevogels in Midden-Drenthe zijn zo bedroevend slecht, dat dit helaas niet een leuk verslag is geworden. Allereerst dan het overzicht van de beheerde nesten in 2008. Dat beheren geldt overigens alleen voor de eerste twee gebieden (Beilen en Dieverbrug). Daarnaast help ik Staatsbosbeheer bij het inventariseren van weidevogels in een heel ander gebied, nl. de Westerhornerpolder I/Westerkwartier, prov. Groningen). De verschillen tussen deze gebieden zijn zo groot, dat ik daar graag eens meer over wil vertellen.

Midden Drenthe

Ik constateer al een groot aantal jaren dat de weidevogelstand op de zandgronden in Drenthe en ook de beekdalen met hun veengronden sinds midden jaren 90 van de vorige eeuw dramatisch aan het teruglopen is.

Tabel Overzicht beheerde gebieden weidevogels

Gebieden	Aant.	UIT	P	W	O	U	V
Diversen (Beilen e.o)	27 K	2	16	4	6	0	0
Dieverbrug (cluster)	26 K	?	21	0	4	0	1
Subtotaal bovenstaande gebieden	53 K	2	37	4	7	1	1
Westerhornerpolder (weidevogelreservaat)	24 K	5	12	0	7	0	0
Westerhornerpolder (weidevogelreservaat)	42 G	15	9	0	18	0	0
Westerhornerpolder (weidevogelreservaat)	9 SC	?	2	0	7	0	0
Westerhornerpolder (weidevogelreservaat)	7 TU	?	0	0	7	0	0
Subtotaal Westerhornerpolder	82	20	23	0	39	0	0
Totaal generaal	135	22	60	4	46	1	1

Afkortingen betekenen:

K = Kievit, G = grutto, SC = scholekster, TU = tureluur;
 Uit = uitgekomen, P = predatie, W = werkzaamh, O =
 onbekend, U = uitgehaald, V = verlaten

In de negentiger jaren begonnen m.n. de Kieviten steeds meer in clusters te broeden. Daardoor liepen andere gebieden leeg. Geen weidevogels meer te bekennen. Nog elk jaar komen er gebieden bij waar geen weidevogels meer komen. Eerst was de Grutto aan de beurt. Op enkele broedparen na is deze vogel helemaal verdwenen. Waren er zo'n 10 tot 15 jaar geleden overal in Midden Drenthe nog kieviten aanwezig, tegenwoordig moet je ze zoeken. Het vinden van nesten – een hobby van mij – is daardoor een hele opgave geworden.

Kievitsnest met eieren (foto: Piet Kersies)

Wat ik nog niet eerder heb waargenomen is het feit dat de predatie steeds vroeger begint en een steeds groter percentage wordt. De predatie begon in 2008 al op het moment dat de legfels nog maar nauwelijks compleet waren. Heel vroeg in het seizoen dus. En wat ik nog nooit eerder zo grootschalig heb waargenomen is het volgende. Normaal gesproken gaat een Kievit meerdere keren over tot een vervolglegsel. Dit jaar niet of bijna niet. Ze waren de kluts helemaal kwijt. Ze gaan dan zwerven, maar echt tot broeden komen, is er

niet meer bij. Na een eerste poging lieten ze het daarna massaal afweten. Als ik terugdenk aan de 60-er jaren van de vorige eeuw, wat een rijkdom aan weidevogels en als ik kijk naar de situatie nu, dan is het echt triest wat je nog maar meer ziet, zo weinig.

Hetzelfde kievitsnest, maar nu met jongen

Wat ik helaas ook nooit eerder heb waargenomen is het feit dat een hele grote cluster bij Dieverbrug in een paar dagen tijd vrijwel geheel is opgeruimd door zwarte kraaien en mogelijk ook een vos. Ik vond daar op 27 maart 14 volle legfels en 8 nog niet volle legfels. Op 1 april waren daar al 11 nesten van gepreedeerd. Een week daarna nog eens 9! En dat in dit van oudsher goed weidevogelgebied. Frappant was dat er bijna geen vogel overging tot een vervolglegsel. Als er op 1 april allemaal nesten geplunderd zijn door vos of kraai, dan moet er normaal gesproken op 10 april weer een zee van nieuwe legfels liggen. Maar in dit geval was dat 0,0. Als er constant kraaien op de percelen zitten, krijgen de vogels geen rust en kan dat een reden zijn dat ze verdwijnen, althans dat is mijn conclusie.

Ook niet eerder geconstateerd dat de kieviten er zo lang over deden om allemaal aan de leg te komen. Meestal is dat in een dikke week wel het geval. Zeker in een zacht voorjaar als 2008

was. Maar nu duurde het tot drie weken voordat ze allemaal aan de leg waren. Een kwestie van oudere vogels, die langzamer in conditie komen en dus later gaan leggen. Bij de Grutto is dat jaren geleden ook al eens en discussiepunt geweest. Ik weet het niet, maar het zou me niet verbazen als dat waar zou zijn. Een andere ontwikkeling is de afname van nesten op graslanden. Sinds er steeds meer alleen nog maar grasland gemaaid wordt en niet meer beweid wordt, worden de graslanden kennelijk zo eentonig dat er geen vogel meer op wil broeden. De door velen vaak verfoeide maïspancelen zijn de beste percelen voor Kievit.

Kievitsnest met eieren (25 maart 2008)

Ik heb echt het gevoel gehad dat de "laatste bolwerken" (en zo groot en zoveel zijn die er niet meer) in 2008 gesloopt werden. Bekijk de tabel maar eens. Uitgekomen zijn er bijna geen nesten!! Nooit eerder zo weinig. Als het zo door gaat, is het over een paar jaar gebeurd. Dan is het einde verhaal. En ik zou eerlijk gezegd niet weten hoe dit te keren is. Het verbaast me nogal dat de Kievit nog niet op de Rode Lijst is gezet, gezien de drastische terugloop.

Zo langzamerhand is wel duidelijk dat ik het alleen nog maar over de Kievit heb. De Grutto is zo goed als verdwenen. Om van Tureluur en Watersnip maar helemaal te zwijgen. En de Scholekster dan, zult u zich misschien afvragen. Wel, daar gaat het ook steeds slechter mee. Als het waar is, dat op de wadden steeds minder kokkels zijn te vinden, geloof ik onmiddellijk dat daardoor de stand van deze wat exotische vogel steeds verder afneemt. Het is een soort die meestal pas tegen mei begint met de eileg. In Drenthe van oudsher vrijwel alleen op bouwland. En dat geldt ook nu nog. Als ze er zijn, broeden ze op bouwland. Een broedsel op grasland is uitzondering op de zandgronden en in de beekdalén. Ik heb de stand vanaf einde 50-er jaren uit de vorige eeuw, van een haast

zeldzame broedvogel langzaam zien toenemen. Zodanig dat het een algemene verschijning werd. Vanaf de 90-er jaren daalt het aantal broedparen echter ook weer.

Tot hiertoe heb ik de Wulp nog niet genoemd. Die komt niet meer voor in de door mij beheerde gebieden. Maar ook steeds minder voor in de grote natuurgebieden. Tekort aan goed voedsel, teveel predatie? In ieder geval is er een tekort aan reproductie. En dan gaat het vanzelf mis. Persoonlijk zie ik de stand van deze prachtige en slimme vogel al achteruit gaan vanaf de midden jaren 80. Dat is dus al veel langer aan de gang. Ik heb daar in de negentiger jaren al eens op gewezen, maar daar is kennelijk nooit gericht naar gekeken. Jammer. Ik mis zijn prachtige geluid zo aan het eind van de winter. Vroeger hoorde je ze eind februari vaak al jodelen. Een teken dat het voorjaar er aan kwam.

Westerhornerpolder (Westerkwartier)

Dit is een op de kleigrond gelegen reservaat. Voedselrijk en vochtig en werkelijk een bolwerk van jewelste. Ondanks predatie bij de Kievit in de eerste ronde zijn er veel jonge vogels uit het ei gekropen. Deze predatie is mede het gevolg geweest van grazende ganzen in dit gebied, die de vegetatie erg kort hebben gehouden. Een andere oorzaak kan ook zijn, dat het weer tot half april schraal en koud was. Daardoor kwam de grasgroei pas laat op gang. Maar toen de groei en bloei er was: wat een prachtig kleurende graslanden door de paardebloem, pinksterbloem, boterbloem en veldzuring. Als vanouds. Zoals ik de weilanden uit Drenthe in de zestiger jaren van de vorige eeuw ook gekend heb. Bloemrijk en dus insectenrijk. EN DUS vogelrijk. Ook open vegetaties, ruimte voor jonge vogels. Maar ook dekking. Ideale omstandigheden voor weidevogels om jongen groot te brengen.

Ik besef dat ik maar een klein gebied kan overzien. Het zou elders anders kunnen zijn. Ik hoop het, maar ik hoor van vele bekenden dat het overal achteruitgaat. M.a.w. het gaat niet goed. Of het overal zo slecht is als ik in dit verslag helaas moet melden, weet ik dus niet. Misschien kunnen anderen vrolijker verhalen laten horen. LAAT het horen!

In 1996 is het vogelboek "Drentse broedvogels" uitgekomen. Als je de daarin aangegeven gebieden bekijkt op broedende weidevogels en als je die gebieden met 2008 vergelijkt zul je schrikken. Als alle bekende weidevogelaars dat eens zouden doen. Vergelijken van gebieden die je goed kent tussen 1996 en 2008, dan zou

er een trend uit te destilleren zijn. En zou mijn verhaal hopelijk onderuit gehaald kunnen worden. Ik zou dat van harte hopen!

Als we alle factoren eens noemen die te maken hebben met de weidevogelstand, dan noem ik hier;

- Ontwatering en dus verdroging (voor de vogels dan wel te verstaan);
- Intensivering van de landbouw. Veel monocultures grasland, supergras dat heel vroeg gemaaid wordt;
- Afname van de oppervlakte grasland waar nog de 'ouderwetse' structuur in zit. Vee loopt er niet en de velden worden enkel gebruikt om gras te maaien;
- De maaidatum van de eerste snee schuift steeds meer in de richting van 1 mei;
- Gebrek aan vochtig land, waar veel voedsel te halen valt. M.a.w. er is steeds minder voedselaanbod;
- Predatie. Is genoeg over gezegd;
- De natuurbeherende instanties richten zich vaak op botanisch beheer. Weidevogels zijn daar heel vaak geen doel op zich en die botsen vaak met weidevogelbeheer.

Ik hoop dat meer mensen hun bevindingen eens op papier zetten. Maar ook de beroepsvogelaars onder ons. Laten we de komende paar jaar eens goed kijken en dat aan het papier toe vertrouwen. Het kan nu nog, maar hoe lang nog?

Piet Kerssies

BMP-E INVENTARISATIE VAN ENKELE SOORTEN

Met het BMP (Broedvogel Monitoring Project: voor algemene en schaarse soorten) en LSB (Landelijk Soortonderzoek Broedvogels: zeldzame soorten en kolonievogels) lukt het al jarenlang om van de meeste vogelsoorten de landelijke aantalsontwikkeling vast te leggen, en vaak ook per landschapstype of regio. Voor enkele soorten en voor afzonderlijke gebieden, zoals de Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijngebieden), lukt dit minder, want daarvoor is de teldekking te gering. Het opvullen van

hiaten is niet eenvoudig. Bij LSB is maatwerk mogelijk door de inventarisatie te richten op één of enkele soorten. Bij BMP is dat lastiger, want dat project richt zich op een vaste set van tientallen soorten in een relatief klein gebied. Deze aanpak is onpraktisch wanneer in een gebied maar van enkele soorten informatie gewenst is. Hoe kunnen we ook bij het BMP meer maatwerk aanbieden, terwijl we het goede van dit project, de hoge mate van standaardisatie, niet loslaten?

Reeksen per vogelsoort

De strakke BMP-aanpak met vaste soortenlijsten heeft zijn vruchten afgeworpen. Bij bepaalde schaarse of lastig te tellen soorten dan wel Natura 2000-gebieden, lopen we tegen de grenzen aan. Daarnaast worden in sommige gebieden soms al jarenlang één of enkele BMP-soorten geïnventariseerd, maar passen die resultaten niet in de SOVON-projecten. Om aan beide bezwaren tegemoet te komen, willen we de mogelijkheid bieden om in een BMP-gebied alleen bepaalde vogelsoorten te inventariseren. Hierdoor kunnen we de steekproef verbeteren, in het bijzonder in Natura 2000-gebieden en voor soorten die nu een beetje tussen wal en schip vallen.

Welke soorten en gebieden?

Voor 23 BMP-soorten wordt de mogelijkheid geboden (tabel 1). Het zijn soorten waarvoor Natura 2000-gebieden van vitale betekenis zijn, naast soorten die niet goed in het landelijke meetnet zitten. Kijk voor onze wensenlijst met soorten en gebieden op www.sovon.nl of vraag de coördinator. Een voorbeeld: in het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen bestaat behoefte aan proefvlakken in moeras. De BMP-behoefte richt zich op de Natura 2000-soorten Rietzanger en Snor. Als het starten van BMP-proefvlakken hier niet lukt, kan de teller ervoor kiezen alleen Rietzanger en Snor te inventariseren. Een ander voorbeeld is de Groene Specht, waarvan we speciaal gegevens uit Zuidwest-Nederland ontberen. Het wordt nu mogelijk om een gebied alleen op deze specht te onderzoeken. Voor de Boerenzwaluw is de bij het BMP gebruikelijke territoriumkartering weinig geschikt; vanaf nu bestaat de mogelijkheid om ook nestentellingen in vaste telgebieden door te geven, zoals die al her en der plaatsvinden.

Een of enkele soorten

In het BMP gebruiken we korte aanduidingen voor de onderzochte soortenlijsten, zoals BMP A voor inventarisatie van Alle soorten en BMP B voor Bijzondere soorten. Voor het nieuwe onderdeel wordt BMP E (één of enkele soorten)

geïntroduceerd. De opzet hiervan komt in grote lijnen overeen met die van de andere onderdelen.

Een nieuw telgebied wordt vooraf aangemeld, met een kaart van het gebied. Het gebied krijgt een nummer en gaat dan als proefvlak de boeken in. De werkwijze in het veld komt het dichtst bij die van BMP B (facultatieve soorten). Per soort vinden minimaal twee bezoekerondes plaats in de optimale periode voor inventarisatie (in jargon: 'tussen de datumgrenzen'; zie bijlage 5 van de BMP-handleiding). Tijdens een bezoekeronde worden alle geschikte biotopen binnen het telgebied afgewerkt. Tellers houden jaarlijks dezelfde werkwijze (aantal bezoeken, gebiedsdekking) en set van soorten aan. De interpretatie van de veldwaarnemingen verloopt via de criteria in de BMP-handleiding. Elk jaar worden de vastgestelde aantallen (online) ingevuld op een telformulier waarop alle BMP E-soorten soorten zijn voorgedrukt. Hierbij wordt aangegeven welke soorten zijn geteld, ook die welke ontbraken (nul paren).

In telgebieden voor Zeldzame soorten bestaat de mogelijkheid om de soortenlijst uit te breiden met enkele BMP E-soorten. Die soorten kunnen (online) op het telformulier worden bijgeschreven. Ook hierbij is het belangrijk 'harde nullen' (wel onderzocht, niet aanwezig) door te geven.

Bestaande telreeksen

Van meer dan 100 gebieden zijn reeksen van één of meer BMP E-soorten bekend (figuur 1). Ongetwijfeld zijn we niet op hoogte van alle bestaande reeksen (bijv. in rapporten, tijdschriften, opschrijfboekjes) en daarover worden we graag geïnformeerd. Zeker als het gaat om reeksen die reeds in een spreadsheet of database staan.

Enkele voorbeelden van reeksen:

	Gebied A	Gebied B	Gebied C	Gebied D
	Zwarte Specht	Roodborsttapuit	Dodaars	Wespendief
1991	3	5		
1992	3			
1993	2			
1994		11		
2001			3	0
2004		22		1
2006	2		3	

Er is sprake van een reeks wanneer uit minstens twee (niet per se opeenvolgende) jaren volledige en op dezelfde wijze verzamelde teldata bestaan. Dat kan terug in de tijd tot 1980. Al eerder bij SOVON ingeleverde gegevens (bijv. actie in 2004-2005 voor Trends

van vogels in het Nederlandse Natura 2000 netwerk) hoeven niet nogmaals aangeleverd te worden. Aanvullingen op deze reeksen zijn natuurlijk wel welkom.

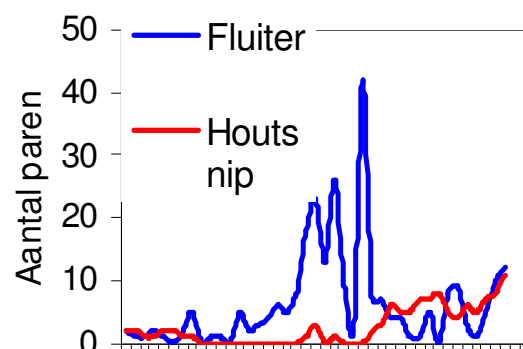
Verdere informatie over het nieuwe onderdeel wordt bekend gemaakt via www.sovon.nl. Te zijner tijd zal het worden opgenomen in de (aangepaste) BMP-handleiding. Voor vragen, opmerkingen en gegevens kunt u terecht bij:

Arend van Dijk
Coördinator BMP
arend.vandijk@sovon.nl

Tabel 1. De 23 soorten waarvan reeksen in het kader van BMP E worden verzameld. Negen soorten met speciale aandacht in Natura 2000-gebieden zijn onderstreept.

<u>Blauwborst</u>	Kwartel
Boerenwaluw	Patrijs
<u>Boomleeuwerik</u>	Ransuil
Boomvalk	<u>Rietzanger</u>
Bosuil	<u>Roodborsttapuit</u>
<u>Dodaars</u>	Snor
Fluiter	Vuurgoudhaan
Gekraagde Roodstaart	<u>Watersnip</u>
Groene Specht	<u>Wespendief</u>
Houtsnip	Wielewaal
Kleine Barmsijs	Zwarte Roodstaart
	<u>Zwarte Specht</u>

Figuur 1. Voorbeelden van BMP E-reeksen, die tot dusverre niet in het BMP meedraiden. De Fluiter en Houtsnip zijn sinds 1968 jaarlijks geteld in het Natura 2000-gebied Havelte Oost in ZW-Drenthe. De Houtsnip verdween eerst en is de laatste 20 jaar langzaam maar zeker in aantal toegenomen. De Fluiter vierde hoogtijdagen in 1988, 1990 en 1993 (23-42 territoria), maar de stand zakte daarna weer in (Arend van Dijk).

GEVRAAGD: BROEDVOGELTELLERS !!

De SOVON-broedvogelprojecten kunnen bogen op ruime deelname van enthousiaste inventariseerders. Jaarlijks worden in het hele land talloze zeldzame broedvogels opgespoord, duizenden kolonies geteld en meer dan duizend vaste steekproefgebieden onder de loep genomen. Met dit hoge peil kunnen we goed de vinger aan de pols houden. Toch blijft er altijd nog wat te wensen over, zoals bijvoorbeeld betere landelijke spreiding. Voor de provincie Drenthe is een overzicht gemaakt van gebieden waarvan extra gegevens gewenst zijn.

Zeldzame soorten in telgebieden

Van de meest zeldzame soorten wordt gestreefd naar een zo volledig mogelijke jaarlijkse telling van de landelijke populatie. Bij andere zeldzame soorten is dat niet haalbaar en wordt steekproefsgewijs in telgebieden geteld. Hierbij gaat het vooral om de belangrijkste broedgebieden, zoals Vogelrichtlijngebieden van Natura 2000. In Drenthe worden de meeste belangrijke gebieden al jarenlang geteld zoals Fochteloërveen, Dwingelderveld, Bargerveen, Drentse Aa en Drents-Friese Wold. Toch is er in enkele gebieden nog behoefte aan tellers.

Kolonievogels

De dekking van kolonies is bijzonder groot. Dat moet ook wel willen we een goed beeld hebben van de landelijke populatie. Toch zijn in enkele gebieden de laatste jaren gaten gevallen of is er nog behoefte aan tellers.

BMP-proefvlakken

Bij het Broedvogel Monitoring Project worden jaarlijks steekproefsgewijs in vaste telgebieden broedvogels geteld. In het overzicht zijn gebieden aangegeven waar de urgentie voor nieuwe proefvlakken het grootst is. Veelal gaat het om Vogelrichtlijngebieden van Natura 2000. Het advies is hier te kiezen voor het onderdeel BMP-Bijzondere Soorten, waarbij in een vrij groot gebied de inventarisatie zich richt op soorten waaraan de behoefte het grootst is. Elders kan men ook met BMP-Alle Soorten uit de voeten. Speciaal in gebieden van Natura 2000 bestaat de mogelijkheid te kiezen voor inventarisatie gericht op specifieke soorten

(BMP Enkele soorten). Elders in deze nieuwsbrief wordt daarover uitleg gegeven.

Gebieden in Drenthe waarvoor tellers gezocht worden met aanduiding van de belangrijkste soorten. Z is Zeldzame soorten, B is BMP en K is kolonievogels.

K	Emmen (Roek)
B	Leekstermeer (Rietzanger)
B	Midden-Drenthe (naaldbos: Houtsnip, Wespandief, Zwarte Specht)
B	Omgeving Smilde, omgeving Hoozevee en Veenkoloniën, (akker: Kwartel, Patrijs)
K	Veenkoloniën (Huiszwaluw)
Z	Zuidlaardermeergebied (Roerdomp, Bruine Kiekendief, Porseleinhoen, Kleine Plevier, Paapje, Baardman)
B	Zuidlaardermeergebied (Rietzanger)

Wilt u van start gaan met inventarisatie van broedvogels, kies dan bij voorkeur één van de gebieden uit het overzicht. De districtscoördinator (Harold Steendam) of landelijke coördinatoren (SOVON, Antwoordnummer 2505, 6573 ZX Beek-Ubbergen; info@sovon.nl) zullen u graag adviseren en u informatie toesturen.

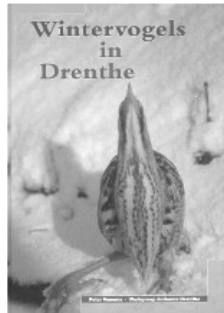
Arend van Dijk en Arjan Boele

Broedcodes: geef ze door!
 Hoe zeldzamer de soort, hoe belangrijker het is om ook de mate van broedzekerheid (broedcode) door te geven. Zo is het bijvoorbeeld bij eenden (Smient, Pijlstaart, Rosse Stekelstaart) belangrijk dat er onderscheid gemaakt wordt tussen overzomerende vogels en mogelijke of waarschijnlijke broedvogels en bestaat er bijvoorbeeld bij Oeverlopers het risico van laat doortrekkende vogels. Geef bij meerdere territoria in een gebied bij ieder territorium de broedcode op. Bij zeer zeldzame soorten zoals Rode Wouw en Kleinst Waterhoen is uitgebreide documentatie altijd noodzakelijk (per datum doorgeven wat is waargenomen). Door in te loggen op www.sovon.nl en dan door te klikken naar LSB-Zeldzame soorten kunnen zeldzame broedvogels worden doorgegeven. Het is mogelijk hier foto's te 'uploaden'

WAT IS DE WERKGROEP AVIFAUNA DRENTHE?

De Stichting **Werkgroep Avifauna Drenthe** is op 28 juni 1977 opgericht met als doel het organiseren en stimuleren van ornithologisch veldonderzoek voor wetenschappelijke doeleinden en ten dienste van vogel- en natuurbescherming, speciaal in de provincie Drenthe. Daarnaast is publicatie van de resultaten van het door de

WAD georganiseerde en gestimuleerde onderzoek een belangrijke doelstelling en heeft de WAD de functie van SOVON-districtsraad op zich genomen.

In 1982 heeft de WAD, in samenwerking met de provincie Drenthe, het boek 'Vogels van Drenthe' uitgegeven. Met 'Broedvogels van de provincie Drenthe', in 1996, hebben WAD, SOVON en de provincie Drenthe opnieuw samengewerkt. 'Wintervogels in Drenthe', een boek over vijf jaar wintertellingen in januari (1995-1999), is de nieuwste uitgave van de WAD. Dit boek verscheen eind 2001.

De WAD biedt vogelaars de gelegenheid om in het periodiek 'Drentse Vogels' verslag te doen van hun onderzoek in Drenthe. In de loop van de jaren heeft dit blad bij vogelonderzoekers in binnen en buitenland een uitstekende reputatie opgebouwd. Iedereen die de WAD wil steunen kan dit in de eerste plaats doen door mee te werken aan de diverse vogelonderzoeken. Ook kan iedereen donateur worden voor € 12,00 per jaar (organisaties betalen € 24,00 per jaar). Donateurs ontvangen automatisch 'Drentse Vogels' na uitkomen en betaling van contributie. U kunt zich als donateur aanmelden door overmaking van het verschuldigde bedrag op gironummer 3870292 t.n.v. Werkgroep Avifauna Drenthe te De Kiel onder vermelding van 'nieuwe donateur'.

BESTUURSLEDEN EN COÖRDINATOREN VAN DE

Sjoerd Boonstra – voorzitter / WAD-website / Nieuwsbrief

Grasbeemd 19, 9403 MH Assen (tel.: 0592 – 40 91 85; e-mail: s.boonstra@hccnet.nl)

Remco Drewes – secretaris / ledenraad SOVON

De Hilde 44, 9472 WG Zuidlaren (tel.: 050 – 311 23 82; e-mail: r.drewes@home.nl)

Jaap Ruiter – penningmeester

Kwekebosweg 2, 7849 TA De Kiel (tel.: 0591 – 38 20 70); e-mail: jaap-ruiter@planet.nl

Hans Oik – coördinator Drentse vogel van het jaar

Doevenkamp 32, 9401 MD Assen (tel.: 0592 – 31 53 63; e-mail: jc.oik@home.nl)

René Oosterhuis – coördinator midwinter watervogeltelling

Nijenoertweg 131, 9351 HR Leek (tel.: 0594 – 51 01 02, e-mail: reneoosterhuis@hetnet.nl)

Eelke Schoppers – coördinator BSP-nb / beheer waarnemingenarchief

Entinge 21, 9472 XJ Zuidlaren (eelke.schoppers@planet.nl)

Harold Steendam – districtskoördinator SOVON

Ronkelskamp 21, 9468 EM Annen (tel.: 0592 – 27 38 45, e-mail: lsb.drenthe@sovon.nl)
SOVON, district 4, Antwoordnummer 2505, 6573 ZX Beek-Ubbergen